

18.11.2016

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

ARVIOMUISTIO KULJETTAJAKOULUTUSUUDISTUKSEN LÄHTÖKOHDISTA

Matkailuajoneuvon käyttäjien valtakunnallisena keskusjärjestönä SF-Caravan ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa. Pidämme erittäin tärkeänä sitä, että kuljettajakoulutussäännöksiä uudistetaan, kuljettajakoulutusta järkevöitetään nykyiseen tilanteeseen verrattuna ja ajokortin suorittamista helpotetaan ja yksinkertaistetaan. Uudistuksilla on pyrittävä myös siihen, että ajokortin suorittaminen on oppilaalle huomattavasti edullisempaa kuin nykyisin. Tärkeintä uudistamisessa on kokonaisuuden huomiointi ja kaikkien ajokorttiluokkien opetussisältöjen tarkistaminen – ei voida uudistaa radikaalisti vain yhtä ajokorttiluokkaa ottamatta huomioon muita.

Mielestämme nykyinen kuljettajakoulutusjärjestelmä on perustaltaan nurinkurinen: alemmissa ajokorttiluokissa annetaan vähemmän opetusta kuin ylemmissä luokissa. Oppilas, joka on iältään nuori ja ajokokemukseltaan kokematon pääsee liikenteeseen helpommin kuin kokenut, pitkän ajokokemuksen omaava, uutta ajokorttia suorittava. Tämä kokonaisuus on korjattava päinvastaiseksi kokonaisvaltaisella uudistuksella.

Pidämme tärkeänä elinikäistä oppimista myös kuljettajakoulutusjärjestelmässä. Järjestelmässä tulisi pystyä huomioimaan yksilön aiemmin opitut tiedot ja taidot; nyt pohjakoulutuksen ollessa vähäinen ja kokonaan puutteellinen ei voida riittävästi ottaa huomioon jo aiemmin suoritettua koulutusta. Koulutuksen sisällön tulee olla laajempaa, systemaattisempaa ja yksilöllisempää. Jokaisen suoritettavan ajokorttiluokan tuntimäärät olisi suhteutettava jo aiemmin käytyihin kursseihin. Tuntikehysten tulisi pienentyä ylempiin ajokorttiluokkiin mentäessä.

Muistiosta ilmenee, että kuljettajaopetussäännökset ovat osa kansallista lainsäädäntöä. EU:n ajokorttilainsäädäntöön ei sisälly opetusvaatimuksia vaan kuljettajan osaamista säännellään luokkakohtaisten kuljettajatutkintovaatimusten kautta. SF-Caravan ry kannattaa voimakkaasti sitä, että ajokorttikelpoisuus arvioidaan jatkossakin kuljettajatutkinnon keinoin.

Seuraavassa näkemyksiämme arviomuistiossa olevien muutosten toteutusvaihtoehtoihin liittyvistä kysymyksistä:

1. Opetus

Ajokorttia haluavat oppilaat ovat erilaisia. Toisille oppilaille ajoneuvon hallinnan omaksuminen, ajoneuvotekniikka, ajoneuvon käsittely, liikennesääntöjen ja liikenneasenteen omaksuminen sekä liikenneympäristön hahmottaminen on helpompaa kuin toisille. Myös oppimisen menetelmissä ja aikatauluissa tulisi pystyä ottamaan oppilaan peruslähtökohdat ja motivaatio nykyistä yksilöllisemmin huomioon.

Autokouluopetuksen rinnalla tulisi kuljettajaopetuksessa olla entistä laajemmin mahdollisuus omatoimiseen opiskeluun. Pidämme hyvänä, että autokouluopetuksen rinnalla on vaihtoehto opetusluvalla tapahtuva opetus. Kannatamme kuljettajaopetuksessa nykyaikaisten opetusvälineiden kuten verkkokoulutuksen mahdollisuuksien ja itse opiskelun laajempaa hyödyntämistä.

18.11.2016

B-luokan ajokortin kolmivaiheisuudesta tulee luopua kokonaan. Poistaisimme B-luokan ajokortin ajo-opetusvaatimuksissa olevan pakollisen radalla tapahtuvan ajoharjoittelun. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että liukkaalla ajamisen ja pimeänajon ajo-opetuksen harjoitukset sisältyvät ajo-opetussuunnitelmaan.

Kannatamme ajokorttiopetuksen opetussuunnitelman laatimista edelleen. Opetussuunnitelmassa määriteltäisiin ne liikenteen teoriaan, ajoneuvon hallintaan, ajamiseen ja liikenteessä toimimiseen liittyvät tavoitteet, joita kuljettajatutkinnon vaatimukset edellyttävät. Opetussuunnitelma antaisi väljät raamit sille, kuinka ajokorttiopetusta tulee autokoulun tai opetusluvan haltijan toteuttaa.

Opetusluvan haltijalta voidaan edellyttää vähimmäisikää, riittävää ajokokemusta, nuhteettomuutta ja rikkeettömyyttä liikenteessä ja viranomaisen lupaa opetuksen antamiselle. Opetusluvan luvanvaraisuus johtaa myös siihen, että luvan saamisen ehtoja rikkoneelta opetuslupa voidaan peruuttaa joko kokonaan tai määräaikaaisesti. Muistion sivulla 14 esitely Ruotsin malli ajoharjoittelun valvojan/opetusluvan haltijan vähimmäisvaatimuksista toimisi myös Suomessa. Viranomaisen antaman opetusluvan hinnan pitää olla kohtuullinen.

Ajokorttiopetuksen ja ajoharjoittelun alaikäraja voisi olla esillä ollut 17 vuotta. Ajoharjoittelun aloittaminen 17 vuoden iässä on järkevää pitemmän ajokokemuksen aikaan saamiseksi. Ajoharjoitteluun ei kuitenkaan tule asettaa mitään rajoituksia esimerkiksi ajoharjoittelun paikkaan, ajoharjoittelukalustoon tai perävaunun vetämiseen liittyen, vaan tarvittavat rajoitukset tulee opetusluvan haltijan arvioida ja asettaa yksilöllisesti. Opetusluvan haltija on vastuussa ajoharjoittelun sujumisesta ja riittävästä ajoharjoittelun tuntimäärästä.

Ajoharjoittelussa olevalle ajoneuvolle ei tarvita mitään erityislisälaitteita turvallisuudesta kuitenkaan tinkimättä. Opetusluvan haltija sitoutuu opetuksessaan siihen, että ennen ajoharjoittelun alkamista oppilaalla on riittävät teoretiset tiedot ja ajoneuvon hallinta ennen liikenteeseen lähtemistä. Ajoharjoittelussa mukana olevan opetusluvan haltija on aina vastuullinen ajoneuvon kuljettaja.

Ajoharjoittelussa oleva ajoneuvo tulee merkitä siten, että muu liikenne ehtii havaitsemaan ajo-opetuksessa olevan ajoneuvon riittävän ajoissa. Nykyinen merkitsemistapa on hyvä.

Liikenteessä liikkumisen opetusta voitaisiin sisällyttää perusopetukseen. Liikenteen säännöt koskevat yhtälailla jalankulkijoita, pyöräilijöitä ja kaikkia tielläliikkuja. Opetus voitaisiin jaksoittaa usealle vuodelle.

2. Ajoharjoittelun lisääminen

Pidämme ajokokemusta tärkeänä asiana ajoneuvon hallinnan ja sitä kautta liikenneturvallisuuden parantajana. Riittävän pitkäaikaisen ja säännöllisen ajoharjoittelun salliminen antaa hyvät edellytykset kuljettajalle selviytymiseen liikenteessä kuljettajatutkinnon jälkeen.

Ajoharjoitteluun voidaan lähteä sen jälkeen, kun opettaja/opetusluvan haltija on varmistunut siitä, että oppilaalla on riittävät teoreettiset tiedot ajoharjoittelun aloittamiseen. Ajoharjoittelua tulee voida toteuttaa ennen liikenteeseen lähtemistä suljetulla pihalla, tiellä tai P-paikalla ennen tielle, yleiseen liikenteeseen lähtemistä. Riittäväksi katsottavan ajoharjoittelun määrä ennen kuljettajatutkintoa on yksilöllistä.

Ajoharjoittelua toteuttaa käytännössä ja valvoo opettaja/opetusluvan haltija. Ajoharjoittelulla opetetaan oppilas hallitsemaan ajoneuvoa, sisäistämään liikennesäännöt ja valmistautumaan kuljettajatutkintoon. Opettajan/opetusluvan haltijan tehtävä on arvioida se, miten paljon ajoharjoittelua tulee tehdä ennen kuljettajatutkintoon menemistä.

18.11.2016

3. Kuljettajatutkinto

Pidämme tärkeänä, että kuljettajakoulutusuudistuksessa painotetaan kuljettajatutkinnon merkitystä ja lisätään tutkinnon monipuolisuutta. Mielestämme kuljettajatutkinnon vaatimustasoa voidaan lievästi nostaa teoriaosuudessa, ajokokeessa, ajoneuvon hallinnassa ja arvioinnin tiukentamisessa. Kuljettajatutkinnon kestoa voidaan pidentää nykyisestä.

Kuljettajatutkinnon vastaanottajilla voisi olla sama pätevyysvaatimus kuin nykyisinkin.

4. Muu ajokorttisääntely

4.1. Ikä

Kansalliseen lainsäädäntöön tulisi sallia edelleen mahdollisuus aloittaa ajokortin suorittaminen 17-vuotiaana, mutta ajaminen voisi tapahtua ilman huoltajan läsnäoloa 18-vuotiaana.

4.2. Ajoterveys

Pidämme hyvänä nykyistä menettelytapaa ajoterveyden seurannassa.

4.3. Uuden kuljettaja rikkomusten seuranta

Kannatamme, että uusilla kuljettajilla on erilainen rikkomusseuranta kuin muilla kuljettajilla.

4.4. Ajokorttien voimassaoloajat

Ajo-oikeuden voimassaolo voidaan tarkistaa digitaalisesti tarpeen mukaan. Ajoterveyden seuranta nykyisen tavan mukaan ja nykyisillä ikärajoilla on tarpeen jatkossakin.

4.5. Ajokorttidirektiivin sisältämät ajo-oikeuden laajennukset

EU:n ajokorttidirektiivi mahdollistaa ajo-oikeuden laajentamisen EU:n komission suostumuksella. Esitämme, että Liikenne- ja viestintäministeriö ryhtyisi toimenpiteisiin Ajokorttilain (386/2011) 2. luvun 4 § laajentamisesta siten, että B-ajokortilla voisi ajaa kokonaismassaltaan yli 3 500 kg olevia M1-luokan matkailuautoja. Esitämme, että em. momenttiin lisättäisiin kohtaan ”Ajokorttiluokat” B-ajokortin kohtaan maininta ” d) matkailuautot, jotka ovat yksityiskäytössä ja joiden kokonaismassa on enintään 5 000 kg.”

Olemme jättäneet asiasta 10.10.2016 aloitteen Liikenne- ja viestintäministeriölle. Aloitteen yhteydessä olemme perustelleet laajasti esityksemme.

5. Ajokorttien kustannukset

Tulevaisuudessa on pyrittävä siihen, että kuljettajatutkinnon hyväksytyksi läpäiseminen ja hyvän ajotaidon hankkiminen ei ole kohtuuttoman kallista ja kuluttajan itsensä hallinnoitavissa. Opetusluvalla opettelu ja runsas ajoharjoittelu eivät välttämättä tee ajokortin lopullista hintaa oppilaalle ja hänen perheelleen nykyistä edullisemmaksi, mutta asian mahdollistaminen, valinnanvapauden tarjoaminen ja siirtäminen kuluttajan itsensä päätettäväksi on tärkeää.

Nykyisillä autokouluilla on tulevaisuudessa tärkeä rooli sekä perusajo-opetuksen antajina että täydentävän ajoharjoittelun ja lisäkoulutuksen antajina. Hyvin monet autokoulut jatkaisivat toimintaansa entisellään, mutta kuljettajaopetuksen sääntelyn purkaminen mahdollistaisi laajemman palvelujen tuottamisen ja tarjonnan.

18.11.2016

6. Muita huomioita

Liikenneturvallisuustyötä tekevänä järjestönä korostamme elinikäisen oppimisen merkitystä. Esimerkiksi ajorataharjoittelu, ajotaitokurssit, jatkuva liikennekasvatus, yleinen oman ajotaidon kehittäminen ja oman ajoterveyden seuranta ovat tärkeitä jokaisen kansalaisen liikennetaitoja, joiden ylläpitäminen on vapaaehtoista ja omavalvontaan perustuvaa. Liikennetaitojen ja ajo-oikeuksien hankinta tulee tehdä kuluttajalle mahdollisimman yksinkertaiseksi, johdonmukaiseksi ja edulliseksi.

Kunnioitavasti

SF-CARAVAN RY

Juha Hämäläinen
puheenjohtaja
Kansolankatu 5 A
53300 LAPPEENRANTA
puh. 0400 655 842
juha.hamalainen@karavaanarit.fi

Timo Piilonen
toiminnanjohtaja
Viipurintie 58
13210 HÄMEENLINNA
puh. (03) 615 3121, 050 592 6561
timo.piilonen@karavaanarit.fi